

slame. Glavarstvo je poslalo namestniji in omenjeni posredovalnici natančen seznam o oddanem senu. Kljub temu pa posredovalnica v Eggenbergu, oziroma njen vojaški zastopnik neprestano silijo, da mora okraj oddati še več sena in slame, ker nakupovalci baje niso zadostili svoji nalogi in niso spravili dovolj sena skupaj. Posredovalnica grozi, da bo odstavi domačine-nakupovalce in jih nadomestila s tujci (Klici: »Žide nam hoče vsiliti«). Okrajno glavarstvo je odločno ugovarjalo proti takemu postopanju posredovalnice za krmo in je zahtevalo, naj pri tem uradu vendar upoštevajo, da je okraj oddal več, kakor se mu je predpisalo, dočim drugi okraji niso oddali niti približno toliko, kakor se je od njih zahtevalo. Urad naj vendar napravi v svojem knjigovodstvu in v seznamih red. Kljub poasniom vztraja namestnija pri zahtevi posredovalnice in zahteva več sena in slame. (Ogorčenje med kmetijskimi zastopniki. Šum v sejni dvorani. Klici: Kmetje že moramo pasti živino, trgamo slamo raz streh, kosimo jesenske ostanke na travnikih. Sena ni. Naj pridejo Gradčani gledat, kako kmetijska živina gladije.)

Zupan Karel Černež iz Frama stavi predlog, da se naj okraj oprostí oddaje sena in slame in da se krma, ki bi se še dala spraviti skupaj, razdeli med živinorejce domačega okraja, ki nimajo krme.

Rzprave so se udeležili prehranjevalni nadzornik pl. Baltz, župnik Štraki, župnik Černež in Klementič, nadotitelj Robnik, učitelj Lichtenwalner in urednik Žebot. Razprava je bila tako živahna, da so govorniki morali mnogokrat kar prekiniti svoja izvajanja. Omenjamo samo najvažnejše. Nekod nimajo ljudje živini več pokla dati kakor za nekaj dni; živino so nagnali v gozde in na solčne bregove; drugod sekajo hosto in jo mečejo živini v jasli. Kmetje so iz golega domoljubja dali državi seno njih živ na pa sedaj gladije. Vojaška uprava naj bolje skrbi za rekvirirane kmetijske pridelke, da ne bodo segnili ali zmrznili. Na vprašanje, ali je res, da je to zimo v Sincivasi na Koroškem segnilo do 1000 vagonov in se je lansko leto blizu Celja tudi mnogo vagonov rekviriranega sena pokvarilo, ker ni bilo dovolj zavarovano pred dežjem in snegom, odgovoril pl. Baltz, da te vesti najbrž (!?) ne odgovarjajo resnici. K temu vprašanju se je oglašil še tudi zastopnik železničarjev in je naglašal, kako površno se postopa z živili in živino. Nedavno je na koroškem kolodvoru v Mariboru stal velik vagon pitanih prašičev skoro pet dni brez vsake krme. Živali so bili nagnetene skupaj v ozek prostor v mrazu vsled česar je večje število svinj poginilo. Še le na železničarjevo posredovanje se je dotične svinje spravilo naprej. Kak vzoren »red« lada, se je pokazalo s tem, da nihče, ne vojaška in ne železniška uprava nista vedeli, čegave so svinje.

Član gospodarskega sveta urednik Žebot je opozoril vodjo prehranjevalnega urada, da naj oblast rekvirira seno in slamo tudi pri tistih meščanih, ki so si ga nakopili v jeseni čez mero. Če mora kmet oddati seno, naj ga odda tudi meščan, ki redi mnogokrat svojo živino samo za »burko« in »sport«.

Predlog župana Černeža je bil nato sprejet.

Končno je dr. Lajšič poročal o preskbi z mastjo in o razcju cene za mast, špeh in meso. Oddaja masti je po namestniški odredbi urejena tako, da se mora oddati določeno količino masti od vsake zaklane svinje. Prehranjevalni urad je predlagal deželni vladi, naj se svinje, ki tihajo samo do 50 kg, oprosti oddaje. (Odobranje.) Masti se na kmetih letos odda zelo malo, ker na eni strani kmetje nimajo svinj s čim opitati, na drugi strani pa so prevzemne cene za zdravo kmetijsko mast tako nizke, da res ni čuda. Če se odda tako malo masti. Ogrska, mnogokrat skrajno slaba mast stane po 26 do 40 K in še več. Prehranjevalni urad je stavil na lastno roko pri vladi predlog, naj se nakupna cena domači masti zviša na 20 K, a prodajna cena za kupovalce mast se naj ne zviša. Zastopnik nemških železničarjev se je protivil predlogu za zvišanje cene špeha, a je bil po članih gosp. sveta: Štraku, Černežu, Lichtenwalnerju in Zupanu odločno zavržen. Sprejel se je še dodatni predlog, da naj špeh in mast, ki se odda v okraju tudi ostane v okraju. Šajerska nakupovalnica »Stelet« namreč zahteva, da se mora

ves špeh, zbran na Šajerskem, odposlati v Puntigam. Vsled tega je nevarnost da se pri zbiranju in na pčtu v Puntigam mnogo tega drago cenega blaga pokvari. Sprejel se je tudi dodatni predlog, naj se domači šeh uporabi za potrebne v okraju. Česu nepotrební sprehod špeha proti Gradcu?

Veterinarni nadzornik Fišer je poročal o oddaji živine. Mariborski okraj mora meseca januarja oddati nad 1600 glav živine, naslednje mesece v letu pa mogoče še več. Za februar je n. pr. določenih nad 1900 glav.

Na bojiščih

Na italijanski fronti se vršijo živahnejši boji. Na črti Asiago-Brenta so pričeli Italijani dne 28. januarja napadati z veliko silo. Glavna torišča teh bojev so gore Monte Sismol, Col del Rosso in Monte di Val bella. Sovražnik je samo na nekaterih mestih vdrl v naše postojanke. Italijan pošilja vedno nova ojačenja na ta del fronte, znamenje, da hoče nadaljevati svoje ofenzivno bojevanje v gorah. — Na rumunskem bojišču se vršijo boji med Rusi in Rumuni. Poslednji so vjeli in razorožili več ruskih polkov.

Razne politične vesti.

Avstrijska državna zbornica je imela pretekli tork po entdenskem odmoru zopet sejo, ki je obetala biti zanimiva zavoljo interpelacije Čehov, ker je vlada deklaracijo Čehov v Pragi dne 6. jan. 1918 zaplenila. V začetku seje se je vršila volitev enega podpredsednika državne zbornice namesto umrlega socialdemokratskega poslanca in podpredsednika Pernstorferja. Za podpredsednika je bil izvoljen socialdemokratski poslanec Seitz. Načelnik Češkega Svaza, poslanec Stanek, je nato staval predlog, naj zbornica ne odobri govora ministrskega predsednika dr. Seidlerja, s katerim je ta utemeljeval zaplembo praške deklaracije Čehov dne 6. jan. Ministrski predsednik dr. Seidler je podal izjavo, da vlada preklicuje dotično zaplembo deklaracije. Ta izjava je zbornico, zlasti Nemce, precej osupnila. Vršilo se je nato glasovanje o Stanekovem predlogu. Ker so pred glasovanjem zapustili zbornico Poljaki, nemški socialdemokrati in Rusini, je bil Stanekov predlog odklonjen s 155 glasovi proti 105 glasovom. Finančni minister je nato predložil zbornici več zakonskih predlogov glede novih davkov, kot davek na premož, zvišanje pridobninskega in zemljiškega davka, davek na vojne dobičke, zvišanje železniških tarifov, nov vinski davek, ki bo zadel konsumente in bi vrgel državi na leto okrog 90 milijonov K, zvišanje davka na žganje in davek na mineralne vode. Istočasno je vlada predložila zbornici predlogo, da ji dovoli čez 3 milijarde K za vojne potrebe in 1600 milijonov K, katere potrebuje za zvišanje raznih draginskih doklad in za podporo beguncev. Zvišanje pridobninskega in zemljiškega davka bi vrglo državi okrog 500 milijonov K letno. Davek na premož bo vrgel državi na leto 150–160 milijonov K, zvišanje pridobninskega davka 40 mil. in zvišanje zemljiškega davka 15 milijonov K. Celotni izdatki naše državne polovice so preračunjeni za leto 1918 na okroglo 23.8 milijard K, dohodki pa na 4.8 milijarde, primanjkljaj znaša torej okrog 19 milijard K, kateri se bo moral pokriti z najetjem državnih posojil. Ko je finančni minister še naglašal, da vlada sedaj za časa vojne še ne namerava upeljati novega takozvanega premoženjskega davka, ampak šele po končani vojni, je prosil zbornico, da odobri državni proračun in da tudi sprejme predložene zakonske predloge, tičeče se novih davkov. Prihodnja seja v sredo, dne 30. jan. Nameravano zvišanje zemljiškega davka je z ozirom na novo obremenitev našega kmetijskega prebivalstva jugoslovanske poslance zelo ozlovoljilo. Naši poslanci se bodo z vsemi sredstvi uprli proti nameravanemu zvišanju zemljiškega davka; isto velja tudi glede vinskega davka in zvišanje davka na žganje, vsled česar je pričakovati v naši zbornici v prihodnjih dneh hrupnih prizorov. — Naši poslanci so vložili zadnji čas celo vrsto interpelacij, med drugimi dr. Korošec in tovariši obširno interpelacijo na skupno vlado glede zapiranja nedolžnih Slovencev in Slovenk na Šajerskem; poslanec Brenčič in tovariši so interpelirali ministre radi dogodka v Forminu in pretirano strogega postopanja revizijskih komisij; dr. Benkovič je interpeliral glede usmrtnitve desetnika 87. pešpolka Ivana Tušak.

Razgovor o Černinovem govoru. V odseku za zunanje zadeve avstrijske delegacije se je dne 25. jan. vršil razgovor o govoru našega zunanjega ministra grofa Černina, katerega je imel v istem odseku dne 24. jan. in katerega smo po vse-

bini priobčili na drugem mestu. Član odseka dr. A. Korošec je staval sledeči predlog: Odsek z zadovoljstvom ugotavlja, da je naša država končno vendar enkrat opustila pohlep po zasedenem ozemlju. Da splošnega miru pa tako dolgo ne bomo prišli, dokler be Bolgarija neprikrito, Nemčija pa prikrito vstrajala pri svojem pohlepu po tujem ozemlju. Dejstvo, da se narodom Avstro-Ogrske, Bosne in Hercegovine noče priznati pravica do samoodločbe, tvori edino stvarno oviro za splošni mir. Odsek v resni uri poziva zunanjega ministra, naj poda vendar enkrat odkrito izjavo, da je naša država v dosegu splošnega miru pripravljena, da prizna avstro-ogrskim narodom pravico do samoodločbe, da pritegne na mirovna pogajanja tudi zastopnike teh narodov. Dr. Korošec je utemeljil svojo resolucijo z obširnimi govori. Glede na dosego miru in na vzdržanje je rekel, da to ni nikako vzdržanje, če jih je že na tisoče in tisoče pomrlo od glada. Ali naj gremo do konca z drugimi zavezniki, ali naj držimo zvestobo za vsako ceno? Če država ne more držati pogodbe, priznava učitelji mednarodnega prava, da ji ni treba se držati take pogodbe. Ali se naj držimo ob strani nemškega zaveznika tudi za ceno, da jih umrje na tisoče in zopet tisoče, da se ubije celo poljedelsko, obrtno in industrialno narodno gospodarstvo? Da nastane vsled lakote in razdraženosti ljudstva anarhija? Da nastane nevarnost za dinastijo in obstanek države sploh? Vršilo se je nato glasovanje, ali naj odsek izreče našemu zunanjemu ministru zaupnico ali ne. Grof Černin je s 14 glasovi proti 7 glasovom dobil zaupnico, nad čemur se ni čuditi, ker tvorijo velik del delegacije zastopniki gospodske zbornice, ki niso izvoljeni od ljudstva.

Na Ogrskem je Wekerle preustroil svoje ministrstvo, v katerega je prišlo nekaj novih mož. Ustanavljajo novo vladno večino, ki bi bila sestavljena iz raznih strank. Novo ogrsko ministrstvo hoče izvesti volilno preosnovo in preosnovo armade v smislu madžarskih zahtev.

Tedenske novice.

Koroški Slovenci. Dne 24. t. m. se je vršil v dvorani hotela Trabesinger v Celovcu občni zbor »Kat. pol. in gosp. društva za Slovence na Koroškem«, ki ga je obiskalo do 1000 mož. Na shodu sta govorila urednik Smodej in posl. dr. Pogačnik. Sprejeta je bila resolucija, s katero se koroški Slovenci pridružujejo jugoslovanski deklaraciji, in več drugih resolucij.

Cesar obdaril slovenskega očeta. Iz Konjic se nam piše: Jerneju Škorjanc, posestniku v Bezini št. 37, je Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo kot očeta sedmih, v vojno službovanje vpoklicanih sinov blagovolilo darovati iz Najv. zasebnih sredstev darilo 500 K in kot spomin z Najvišjim imenom srebrno uro.

Radeckijev veteran umrl. Dne 20. januarja je pri Sv. Jurju v Slov. goricah umrl 85letni posestnik Jozef Holc. Rajni se je udeležil bojev na Lškem pod slavnim Radeckim. V zakonu je živel 52. let.

Novi davki. V torkovi seji državne zbornice je vlada predložila tri zakonske predloge za pobranje novih davkov, in sicer za davek na premož, kakor ga imajo že v Nemčiji, nov pridobninski in zemljiški davek.

4½ milijarde državnega posojila. V torkovi seji državne zbornice je vlada predložila zakonske predloge za najetje 3 milijard državnega posojila za vojne namene in 1600 milijonov kron državnega posojila, katero se bo uporabilo v pokrije draginskih doklad in oskrbe beguncev.

Za porotnike. Na intervencijo Jugoslovanskega kluba se je porotnikom v Šibeniku, ki prebivajo izven mesta, zvišala odškodnina za dan na 30 K. Tudi porotnikom drugod se bo treba pobriati za to zadevo.

Za jugoslovansko deklaracijo. Od mnogih strani se nas prosi, da naj pošljemo pole, na katerih bi se zbirali podpisi za deklaracijo. Takih pol nimamo. Vzame se naj zato navadna polna papirja, na katero se napiše primerno besedilo n. pr.: »Podpisani se pridružujejo v polnem obsegu izjavi Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 za združenje Slovencev, Hrvatov in avstrijskih Srbov v samostojni državi pod vladno slavne vladarske hiše habsburške.« Po takim ali sličnim besedilom naj sledijo podpisi.

Za Jugoslavijo nam je došlo zadnje dni zopet veliko število navdušenih izjav in sicer so se izjavili za ujediničenje Jugoslovancev v samostojno državo pod habsburško vladarsko hišo: duhovščina jarenske dekanije. Občine: Fram pri Mariboru, Kraljevci in Ivanjci pri Radgoni, Št. Janž in Pernice pri Spodnjem Dravogradu, Presečno pri Kozjem, za deklaracijo so se izrekle vse občine pri Sv. Marjeti nižje Ptuj, pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji in občina Oslušovci, Petrovce pri Celju, Spuhlja, Gajovci in Slom pri Ptuj, Križevci na Murskem polju, Sp. Ložnica, Frajham, Pretrež, Vojtina, Šmartin, Osel pri Slov. Bistrici, Planinska okolica, Golobinjak in Loke pri Planini; krajni šolski svet v Št. Pavlu v Sav. dolini; žene in dekleta: iz občin oziroma župnij Planina, Veterik pri Kozjem, Ljubno v Sav. dolini (136), Sv. Trojica v Haložah (350), Braslovce (847), Št. Ilj v Slov. gor. (895), Solčava (137), Št. Jernej pri Konjicah (282), Ruše (232), Lobjnica pri Rušah (90), Smolnik (60), Šmiklavž pri Hočah (89), Črešnjevci pri Slov. Bistrici (165), Stara-Nova vas na Murskem polju (160 ženskih in 82 moških podpisov); žene in dekleta v Muretcih, Vransko, Jeronim in Prekopi (741 deklet in 486 moških in mladeničev); Slovensko rudarsko društvo sv. Barbare, roženvenška bratovščina za žene v Gladbeku v Nemčiji. Dohajajo nam neprestano nove izjave. Živila samostojna avstrijsko-habsburška Jugoslavija!

Zahvala slovenskih fantov iz Hercegovine. Iz Lastle v Hercegovini se nam piše: Vsem slovenskim dekletom izražamo najpriskrnejšo zahvalo, da tako marljivo delujejo za našo boljšo bodočnost. Slovenska dekleta! Kjer se niste podpisale deklaracije Jugoslovanskega kluba, storite to čimprej. Ko bo nehala dolgotrajna vojna in se bo povrnil k nam dan veselja, dan miru, se ne sme glasiti glas trobente miru samo med državami, ampak tudi med narodi v državah. Torej na delo, da dosežemo združitev Jugoslovancev! Pozdrave vsem marljivim Slovenkam pošiljajo Franc Korpar, Jožef Ozmeč, Ivan Muršič, Anton Podlessek in Alojz Lah, vsi od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji.

Ne plašite se. Iz dežele nam dohajajo poročila, da nemškutarji in Nemci hujskajo in plašijo ljudstvo proti pobiranju podpisov za jugoslovansko deklaracijo. Tudi slavna žandarmerija se vmešava v to zadevo. Svetujemo ji, naj raje lovi tatove in enakovrstne ljudi, s katerimi bi imela zlasti dandanašnji dosti dela, našo deklaracijo pa naj pusti pri miru, ker jo popolnoma nič ne briga. Naše ljudi prosimo, da nam poročajo imena tistih, ki hujskajo ali na kak drug način agitirajo proti jugoslovanskemu gibanju. Oskrbeli bomo, da se jim na primeren način zamašijo usta. — Iz Studenice se nam poroča, da so tam vojaki, ki rekvirirajo poljske pridelke, odvzeli mladenkam polo za pobiranje podpisov. Črnilo pa je tresčilo vojak ob kamen. Šele na odločno zahtevo naših mož, so dobile mladenke polo zopet nazaj. Vprašamo mariborsko okrajno glavarstvo, ali je isto naročilo rekvizicijskim komisijam, da tako neprimerno nastopajo proti Slovincem? Agitacija proti deklaraciji ne spada v njih delokrog. Našim ljudem svetujemo, naj se

nikar ne dajo preplašiti, če kak plesnjivi nemškutar ali kdor si bodi plaši in grozi proti deklaraciji. Naša stvar je poštena. Deklaracija ni proti Avstriji, ampak za utrjenje Avstrije na jugu. Mi hočemo biti svobodni, sami svoji gospodarji na lastnih tleh, a pod habsburškimi vladarji.

Nikdo ne more biti kaznovan ne tisti, ki pobira podpise, in ne tisti, ki podpiše. Ako bi zbiranje podpisov za jugoslovansko deklaracijo bilo protipostavno, bi bile oblasti že davno nastopile proti temu in bi bile seveda prepovedale o tem pisati v naših listih. A tega niso storile, ker je naša stvar postavna in pravična. Naša misel prodira in zmaga na celem jugu, zato pa Nemci in nemškutarji kričijo, ker jih je strah. Torej brez strahu na delo za svobodno Jugoslavijo pod habsburškim žezlom. Siliti ni treba in se tudi ne sme nikogar da podpiše — vsake naj svobodno izreče za svobodo slovenskega ljudstva.

Mrzle obkladke za »Štajerca«. »Štajerca« divja kakor bi znorel. Jugoslovanska deklaracija, ki gre po Spodnjem Štajerskem z orjaškim zmago slavljem od mesta do mesta, od vasi do vasi, ga je s tako močjo udarila po nemškutarski butici, da se mu je popolnoma pokvarilo kolesje v možganih. Kakor kak norec v blaznici vedno kriči: Jaz sem patriot! Jaz sem Avstrijec! Kdor ni nemškutar, je veleizdajalec! O, ti štajercijanski revši ti, kdo na Štajerskem se tebe še boji?! Le jezi in peni se, le zmerjaj in preklinjaj. Nam to pripravlja tako zabavo, kakor če bi gledali kakšnega razvnetega turškega derviša. Oskrbeli pa ti bomo mrzle obkladke v obliki vedno bolj se množecih podpisov — za jugoslovansko deklaracijo. Pustimo pse, naj lajajo, to kaže le, da jahamo!

Podivjanost mariborske poulične druhal še ni ponehala. V slepem sovraštvu proti Slovincem tulijo nahujskani ljudje v večernih in ponočnih urah po ulicah, da se ta nemška »olika« celo gabi tudi pametnejšim Nemcem. Ker so ravnateljstva srednjih šol prepovedala dijakom, da ne smejo po 6. uri zvečer več na ulico, je vsenemško vodstvo poslalo v poulične boje proti Slovincem komije, pomočnike in vajence. Cele trupe teh mladih ponočnjakov tuli in rjove po ulicah, policija pa jih ne vidi. Če druhal opazi kakkega Slovence ali sliši slovensko govorico, pa kar lep po njem. Ker mestna policija noče ničesar storiti v varnost Slovencev, moramo ponoviti svojo staro zahtevo, da se mariborska policija podpravi. Poulična druhal ne izziva in ne napada samo mirnih Slovencev, ampak se je zadnji čas proslavila tudi s čini, ki kažejo, kako globoko je že padel oni del nemškega naroda, ki je prepojen slepega sovraštva proti Slovincem. V noči na 24. jan. je bil poškodovan spomenik prvaka nemških turnarjev, Jahna, v mestnem gaju. Nemško časopisje, na čelu ji »Marburgerca«, je takoj zagnalo krik, da so Slovenci poškodovali ta spomenik. A dokazano je, da so tolkli in strgali po spomeniku nemški fantalini. Dvoje Slovencev je namreč bilo tisti večer slučajno blizu spomenika. Pred spomenik se je priplazilo več nemških pobalinov, ki so dvignili enega na rame. Ta je nato tolkel in strgal po spomeniku. Ko je druhal opazila, da jih pri njih delu nekdo opazuje, je junaško zbežala. Poškodovan je bil po ponočnih junakih tudi hrast nemškega pesnika Šilerja in hrasti na Kalvariji v spomin junaštva 47. polka. Nemški listi pišejo, da so vse to napravili Slovenci. To ni res, marveč je resnica, da so te »junaške« čine izvršili nahujskani člani združene nemške in nemškutarske poulične druhal samo iz namena, da bi očrnil pred svetom Slovence. Ko je bil pred več časom poškodovan spomenik župana Tappeinerja pred stolno cerkvijo, so naši ljubeznjivi narodni nasprotniki zagnali vik in krik, češ, to so napravili Slovenci. Pozneje pa se je sodnijsko dokazalo, da sta spomenik poškodovala dva nemška fantalina. »Marburgerca« v svoji priznani poštenosti še do danes ni popravila krivice, storjene Slovincem. Tako je tudi glede Jahnovega spomenika. Nemci uganjajo svoje svinjarije, pobijajo šipe, tulijo in se pretepavajo. Nemški listi pa lažejo, da so to storili Slovenci. Takšnih barab, kakor z njimi razpolaga mariborsko nemštvo, ni kmalu najti na sve-

tu. Svarimo tukajšnje vodilne kroge, naj že kmalu napravijo red, ker se bodo kmalu morali bridko kesati.

Naš rojak zaprt v Siamu. F. Lupša je bil pred vojsko inženir v Siamu v Aziji. Ko je tudi Siam napovedal vojsko Avstriji, so ga kot Avstrijca zaprli v posebnem taboru. Prvokrat je pisal našemu uredništvu 23. avg. l. l. Zdaj pa smo dobili od njega pismo, ki ga je pisal 2. nov. Pisati sme v nemškem jeziku, pa samo 10 vrst. Piše, da je življenje zelo dolgočasno, ker nima pravega duševnega dela. Knjig je malo v taborišču. Zdaj opisuje svoje doživljanje v Vzhodni Aziji zadnjih 10 let. Pritožuje se, da od doma še ni dobil nobene poročila od začetka vojske. Jako ga skrbi, kako je doma in si silno želi od svojih znancev in domačih poročila. Trdno upa, da ga domači še niso pozabili. Ker ne vemo, kje je g. Lupša doma, zato smo tukaj objavili njegovo pismo z namenom, da njegovi domači izvedo o njem in mu pišejo, kako in kaj. Pišejo mu naj v nemškem jeziku na naslov: Gefangenenerlager Bangkok — Poklong Lond. — G. Lupša je napisal naslov sledeče: Gospod Slovenski Gospodar, Maribor, Slabosegodi, Štajersko, Avstrija.

Pozor! Zelo važno! Na Cirilovo tiskarno v Mariboru prihajajo dan za dnevom denarne nakaznice z raznimi zneski. Pošiljatelji pa ne napišejo na nakaznico, zakaj pošljejo denar, oziroma kaj bi se njim naj poslalo za denar. Denar potem leži dalje časa tukaj, dokler se odposiljatelj ne oglasi in ne pove, kaj bi rad imel. Mi imamo tukaj s takimi zneski velike sitnosti in težave, odposiljatelji pa jezo, ker nič ne dobijo. Zato uljudno prosimo, da se na denarno nakaznico vsakokrat tudi zapiše, zakaj se pošlje denar. Opozorjamo, da zdaj ni več prepovedano pisati na rob nakaznice. Obenem prosimo tudi, da se naročnina za »Slov. Gospodarja«, »Stražo« ali »Glasnik« naj ne pošilja na Cirilovo tiskarno, ampak vedno le na upravništvo »Sl. Gospodarja« ali »Straže« ali »Glasnika«. Drugače nastanejo zmešnjave. — Vodstvo Cirilove tiskarne.

Gospodarske novice.

Naročevanje galice. Zveza gospodarskih združenj v Gradcu nam piše, da se naj vsi, ki še niso naročili galice, zvepla in drugih sredstev za uničenje trsnih in drevesnih škodljivcev, to tako storijo potom občine ali okrajnega zastopa. Če so občine ali okrajni zastopi že tudi odposlali tozadevni seznam, morajo še sprejeti tudi zakasnela naročila in jih poslati zvezi v Gradcu.

Slama za vinogradno vez se ne sme rekvirirati. Cesarska namestnija je dovolila, da se vinogradnikom ržene slame, ki je namenjena za vinogradno vez, ne sme rekvirirati. Mesto za krmila v Eggenbergu pri Gradcu mora rženo slamo, sposobno za vinogradno vez, oddati vinogradnikom, ki prosijo za njo.

Slovenjegraško glavarstvo. Radi raznih pritožb je poslanec dr. Verstovšek interpeliral ministra za prehrano radi sladkorja. Minister je sedaj odgovoril poslancu in podal natančne podatke, koliko sladkorja so dobili vsi trije okraji v zadnjem času. Meseca oktobra (3.) je dobil trgovec Reiter v Slovenjem Gradcu 12.501 kg, dne 19. nov. 12.498 kg, dne 30. nov. 9.148 kg. Trgovec Schober v Mahrenbergu je prejel dne 3. okt. 10.004 kg, dne 19. nov. 10.000 kg, dne 30. nov. 7.250 kg. Trgovec Ad. Orel v Šoštanju je prejel: dne 3. okt. 12.495 kg, dne 19. nov. 12.506 kg in dne 28. nov. 9.652 kg. Šoštanski okraj je bil prikrajšan za 2.220 kg, ker so toliko sladkorja med vožnjo pokradli. Do dne 12. dec. bi morali dobiti vsi prebivalci teh okrajev popolno množino, ki jim gre po kartah za mesec oktober in november. Če pa ljudje tega niso prejeli, se naj pritožijo pri c. k. glavarstvu in poročajo poslancu.

Popisovanje jabolk je odredil urad za ljudsko prehrano. Občinski uradi, ki so itak preobloženi z delom, bodo morali te dni še popisovati zaloge jabolk. Do 28. febr. je prepovedano pošiljati jabolka po pošti ali po železnici.

Slovenska gospodinja vabi Claryja, naj gre kuhat. Kmetica M. M. iz Cirkovc pri Pragerskem nam

Somišljeniki! Prihodnji pondeljek na občni zbor Slovenske Kmetске Zveze v Celje!

piše: Ptujski glavar jo je pogruntal, da je cirkovska občina res »obljubljena dežela«, zato pa da ta mogočni gospod rekvirirati, da je joj. Krompirja so hoteli več rekvirirati, kakor se ga je pridelalo. Saj boja g. glavar za tiste galiske žide, ki so na Dornavi, tako po očetovsko skrbi. Te dni so dovršili tudi rekvizicijo žita. Skoraj 14 dni so tukaj vohunili Radi damo, kar nam je mogoče, a sila nova kola lomi. Ali bi moral kmet stradati in težko delati? To ni pravica! Jaz bi kot gospodinja povabila gospoda graškega namestnika in pa našega ptujkega glavarja, naj bi prišla k meni v kuhinjo. Odkrito povem, da ju nebi z veselico napodila, pač pa bi jima dala kuhljo v roke, da bi poskusila, kako se kuha, če se je za osebo pustilo na dan samo 30 dek žita, to je blizu 20 dek moke ali 200 gramov. Še kokoši to na dan ne zadostuje. Kaj pa kmet-delavec? (Po novejši odredbi so se to količino žita skrčili na približno 23 gramov žita na dan. Opomba uredništva.) Seveda mestni pospodje že morebiti imajo zadosti 200 gramov moke, pa pri tem se še mesa najejo kolikor hočejo ali morejo. Naj prideta ta dva gospoda, pa naj pomagata tedaj, ko na travnikih kosimo in seno spravljamo. Stavim polovico posestva, da bi mu še 2000 gramov moke ne bilo preveč. Seveda, kdor sam ne skuša, ta ne ve, kakšno je kmetско delo, in ga tudi ni mogoče prepričati. In nam kmetom hočejo še celo meso in mast vzeti? Ta bo lepa! Na ta način kmet ne more več delati. V senci se že se leži tudi s praznim želodcem. Ali naj me gospodinja samo s kuhljami zabeljimo jed? Uradniki pravijo, da naj so dninarji »pri deri«, to je, naj delajo pri kmetu brez hrane. Kateri tepec bo pa šel delat, če ne dobi hrane. Saj so tukaj taki, ki morajo moko na karte kupovati, pa kaj pomaga, če dobi v 3 mesecih samo 1½ kile, béri eden in pol kile moke, drugega živeža pa tudi nima. Ali je ves svet brez pameti, ali samo omenjena gospoda? In pripomnila bi še, da če zopet pridejo pobirati, naj člani komisije vsaj slovensko govorijo, ne pa samo nemško. Me smo Slovenke, in se ne damo smesiti od takih gospodekov. Tako so bile nekatere komisije sestavljene iz samih Nemcev. Nek tak vodja komisije je naznanjal uspeh rekvizicije, namreč koliko se mora oddati sledeče: »200 kilogram turšič, 120 kilogram hajdn, 10 kilogram pros, 250 kilogram šit.«

Dopisi.

Maribor. Krušne in vse druge karte za življenjske potrebe se dobijo jutri v petek, dne 1. februarja, v pisarni za izdajanje kart, Elizabetna cesta.

Hoče. Člani Mlekarnice se še enkrat uljudno opozarjajo, naj takoj vplačajo dolžne zapadle deleže, da se poravna ves dolg. Deleži niso izgubljeni, ampak dobi vsak o vplačanem znesku hranilno knjižico. Načelstvo ponovno poziva člane, naj v bližnjem času zadostijo svoji dolžnosti.

Dogoše. »Marburgerca« je nesramno napadla »spoštovnega moža Antona Maher, gostilničarja in posestnika pri brodu. Imenuje ga najdenčka. To je grda laž. G. Maher je edini sin in dedič veleposesnice Marije Maher in pastork g. Mihaela Maher v Pobrežju. G. Maher, ki je osivel kot mož poštenjak, je ostal vedno zvest Avstrijec in zaveden Slovenec, kar mu daje vso čast. To pa gotovim ljudem mrzi in zato je izšel oni nesramni napad v protestantovski »Marburgerci«.

St. Ilj v Slov. gor. »Slov. Gospodar« in »Straža« se sedaj dobivata tudi pri trgovcu g. Plevniku.

St. Ilj v Sl. gor. Še enkrat opozarjamo na zborovanje obmejnih slovenskih deklet na Svečnico ob 3. uri popoldne. Govori dr. Hohnjec. Vspored: občni zbor Bralnega društva, obnovev dekliske zveze, petje, in igra »Najdena hči«!

Slivnica pri Mariboru. Bralno društvo priredi na Svečnico, to je dne 2. svečana, gledališko igro z deklamacijo in petjem.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Dekliška Zveza vabi na proslavo svoje petletnice in dr. Krekovega spomina, ki jo priredi v Slomšekovi dvorani dne 2. in 3. febr. 1918 z izbranim sporedom. Čisti dobiček je namenjen za Krekov spomenik v Ljubljani in Tiskovni dom v Mariboru.

Sv. Križ na Murskem polju. Še enkrat vabimo vse zavedne Slovenke in Slovence, ljutomerskega in gornjeradgonskega okraja, da se udeležijo shoda, ki se vrši v nedeljo, dne 3. februarja, točno ob pol treh popoldne v gostilni g. Jureša v Boreih.

Veržej. Kakor vsako leto, tako bo tudi letos okrog praznika sv. Franciška Saleskega shod salezijanskih sotrudnikov in sotrudnic. To pot bo na Svečnico, dne 2. februarja ob 2. uri popoldne, v marijanski kapeli. K obilni udeležbi uljudno vabi: Vodstvo.

Središče. Dekliška zveza ima v nedeljo, dne 3. t. m. v društvenih prostorih svoj mesečni shod. Pridite v obilnem številu.

Sv. Marjeta. Političnega shoda posl. Brenčiča pri Sv. Marjeti niže Ptuj, po večernicah dne 27. t. m., se je udeležilo čez 800 zborovalcev. Shod se je prav lepo vršil in so zborovalci z velikim zanimanjem poslušali svojega poslanca, ki je obširno poročal o delovanju v državnem zboru in o političnem razvoju v zadnjem času. Tukaj vlada veliko zanimanje za jugoslovansko deklaracijo.

Ptuj. Kmetijska podružnica za ptujsko okolico vabi na svoj redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 10. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilni g. Zupaničeve v Ptuj. Razen običajnih točk je na vsporedu poročilo načelnika podružnice g. poslancu Brenčiču o gospodarskih zadevah. Pobirala se bo tudi udnina in sprejemali novi člani.

Hajdin. Poslanec Brenčič je imel v nedeljo 27. t. m. po rani sv. maši političen shod na Hajdini pri Ptuj. Poročal je o delovanju v državnem zboru, ožigoval postopanje ptujkega okr. zastopa nasproti našim županom, kateri so na tem shodu na Hajdino tudi bili navzoči ter se bodo sedaj takoj izrekli za našo deklaracijo. Izreklo se je popolno in neomajno zaupanje posl. Brenčiču, kakor tudi celemu Jugoslovanskemu klubu, osobito g. načelniku dr. Korošcu.

Konjice. Dekliška zveza v Konjicah ima svoj redni letni občni zbor na Svečnico, 2. t. m. popoldne po večernicah. Pridite v obilnem številu!

Sv. Peter na Medv. selu. Predstava veleznimive igre »Egiptovski Jožef« se ponovi na Svečnico ob 3. popoldne. Prva predstava v nedeljo, dne 20. januarja se je našim mladeničem izvrstno posrečila.

Doštanj. Tukajšnja dekl. zveza priredi v nedeljo, dne 3. februarja 1918 ob 3. uri popoldne gledališko predstavo »Najdena hči« s srečolovom in pevskimi točkami. Čisti dobiček je namenjen domoljubnim in kulturnim namenom. Bližnji in daljni sosedi pridite!

Rajhenburg. Izobraževalno društvo ima svoj občni zbor na Svečnico popoldne po večernicah; obenem predavanje o dr. Jan. E. Kreku. Pridite!

Žalec. Prireditvev izobraževalnih društev Petrovčev in Vrbje v Žalcu, dne 27. januarja je bila obiskana od ogromne množice ljudstva. Velika Hodnikova dvorana je bila veliko premajhna. Prof. dr. Hohnjec je govoril o perečih vprašanjih sedanjosti in o nalogah bodočnosti. Mladinke iz Petrovčev in Vrbje so prav dobro uprizorile dve igri. Sloveča šentpeterska godba je med splošnim odobravanjem proizvajala celo vrsto komadov. Gledališki igri se bota na splošno željo ponovili v nedeljo, dne 10. februarja.

Listnica uredništva.

Otišni Vrh: Letnik 1867 še ne bo odpuščen. — Obrež pri Artičah: Ali je dokazano?

Gornja Radgona: Preobširno. Odstopili »Straži.« Pozdrave! — K. J. Pula: Odstopili dr. Verstovšku. — J. S. Središče: Pišite g. ravnatelju Ivanu Belle v St. Juriju ob južni žel.

Sopota: Pišite okrajnemu glavarstvu. — Videm: Zenitnih ponudb ne sprejemamo. — Buče in Virštajn: S takimi dopisi se polni uredniški koš. — Mnogim dopisnikom: Ker imamo omejeni prostor na razpolago, nam je tokrat bilo nemogoče, spraviti vse dopise in poročila v list. Popolnoma smo morali tokrat izpustiti »Žrtve za domovino.« Opetovano prosimo dopisnike, naj opustijo obširne in dolge dopise in naj pišejo kratko in jedrnat. Če priobčimo dolge dopise, pa jih mora izostati vsled pomanjkanja prostora na desetine drugih. A prosimo tudi, naj piše vsak do dopise in poročila s črnilom, ker stavec pri nočnem delu s svinčnikom pisanih rokopisov ne more čitati ter se za točno obelodanjenje s svinčnikom pisanih rokopisov nikakor ne jamči.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru naznanja c. odjemalcem, da bo njena trgovina celi mesec januar vsak dan od 3. ure popoldne naprej zaprta radi ogromnega dela, ki se kopči dan za dnevom znotraj in radi pomanjkanja osebja.

Najnovejša poročila.

Najnovejšje avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 30. januarja.

Italijansko bojišče.

Hudi boji na gorski planoti Asiaga se nadaljujejo. Južnozapadno od Asiaga in na ozemlju Monte Sisemola so se izjalovili vsi italijanski napadi, pri čemur je imel sovražnik velike in krvave izgube. Monte di Valdelo in Col del Rosso smo morali po junaški brambi in žilavi borbi prepustiti sovražnim silam, ki so prihajale v vedno močnejšem številu.

Velik štrajk v Nemčiji.

V Nemčiji je dne 28. januarja izbruhnul velik štrajk, katerega se je udeleževalo dne 29. januarja opoldne že nad 300.000 delavcev. Štrajkajo predvsem delavci tovarn za orožje, municijo in druge vojne potrebščine. Delo so ustavili tudi delavci v velikih nemških ladjedelnih v Hamburgu. Zahteve štrajkujočih so: Takojšni sklep miru brez pridobitev in odškodnin na podlagi pravice samoodločevanja narodov, k mirovnim pogajanjem se naj pritegnejo zastopniki delavstva vseh dežel, državne naprave se naj prikrojijo za ljudstvo, v Nemčiji se naj upelje splošna in enaka volilna pravica za moške in ženske nad 20 let. Delavsko gibanje vodi odbor v Berlinu, v katerem je 10 moških in 1 ženska. Število štrajkujočih je vedno večje. Tudi železničarji se pridružujejo štrajku.

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p. t. z: Neimenovana, Maribor, 1 K; Kunot Matija, Salovei, 20 K; Neimenovani, Gornji Duplek, 10; Persuh F., Pleterje, 20; Dolenc Anton, Župečja ves, 20; Kaul Gera, Pleterje, 5; Kukovič Treza, Sv. Lovrene na Dravskem polju, 5; Klajnšek Marija, Župečja ves, 3; Predikaka Liza 3 in Bele Marija, Župečja ves 1; Pišek Marija 1; Mohorjani Sv. Lovrene na Dravskem polju 73; Stumberger Marija, Sv. Marko, 2; Majniger Anton, Sv. Martin, 4; Sekolec Ant., Maribor, 50; dr. Jančič Janez, župnik, Sv. Peter v Savinjski dolini, 110; Kolar Franciška, Sv. Peter v Savinjski dolini, 6; duhovščina dekanije Slov. Bistrica 1450; Bratušek Franc, župnik, Svetinje, 50; Flis Janez, topničar, Jožefstadt, 6; Neimenovan, Slatinek, 5; Neimenovana Maribor 3; Ronjak Janez v Rušah 10; Lešnik Blaž, župan, Brezule, 10; Pohore Anton Rače 10; Drogz Marija Spielfeld 2; Obitelj Senčarjeva Mala Nedelja 10; P. Potrč Rafael, kaplan, Sv. Trojica v Halozah, 20; Vračun Franc, župnik, Smiklavž, 100; Neimenovan Maribor 20; Grušovnik Adam, dekan, Hoče, 100; Polak Franc, kaplan, Hoče, 100; Leben Peter, mlinar, Jesenca, 10; Leben Rozina, učiteljica, Laporje, 5; Podgoršek M., Ponikva 10; Dekliška Marijina družba Sv. Peter p. Mariboru 40.52; Protner Jožef, Vodole 6.50; Kunst Janez, Gornja Sušica, 3; Zupljani Sv. Benedikta v Slov. gor. so darovali: Zimič Marija 10, Erdela Jožef 2, Divjak Katarina 4, Jaušovec Neža 1, dekliska Marijina družba 20, Fekonja Antonija 10, Ploj Ant. 2, Kavčič Franc 10, Weis Liza 2, Rajšp Antonija 2, Neimenovana 2, Zupe Alojz 12, Senekovič Liza 5, Krmek Janez 10, Erhatič Martin 20; Lah Jožefa v Mariboru 20; Lukman Franc, v. kr. poročnik v Smiklavžu pri Ormožu 10; Kalšnik Marica Maribor 10; Maher Franc Dogoše 5; Povh Anton, Vešenik, Konjice, 8; Trošt Viktorija, učiteljica, Sv. Anton v Slov. gor., 10; Vogrinec Anton, nadučitelj, Sv. Anton v Slov. gor., 20; Dolinšek Marija, Sv. Lovrene nad Mariborom 2; Družba Smartno na Pohorju 28; Bohak Marija, Studenice, 20; Fuhs Franc, Studenice 20; Jurančič Janez, Studenice, 2; Kalič Andrej, Studenice, 2; Hojnik Ivana, Petrovče, 20; Mohorjani v Lučah v Savinjski dolini 46; Braslovski Mohorjani 117.22 in sicer: Hribernik Marija 10, Marot Avg. 10, Cizej Ivan 5, Družina Kok 5, Mogel Ivan 5, Puncer Neža 5, Bračko Cecilija 5, Rojnik Treza 4, Brinovec Franc 4, Kronovšek Miha 3, Prislav Zdravko 3, Cremonnik Matevž 3, Plaskan Miha 3, Šmajs Katarina 3, Riznal Rozalija 3, Novak Anica 2.50; Neimenovana Hoče 2. Pri zabavi v gostilni g. Kovačič v Volovleku pri Ptuj 65; Rodbina Rak v Prihovi 20; Rodbina Dobršek v Prihovi 20; Rodbina Vrbiševa v Prihovi 10; Marijina družba Prihova 163; Žene in dekleta starotrske župnije so pristopile kot dobrotnice in sicer so plačale: Vrtič Marija 1, Poplas Franciška 5, Konečnik Antonija 10, Ilvrik Marija 2, Tomšič Franciška 1, Krajnc Franciška 1, Konečnik Antonija 2, Zabil Marija 2, Krevž Marija 10, Krevž Urška 5, Režnik Marija 1, Rožič